

Uitbreiding herinvesteringsreserve

De herinvesteringsreserve (kortweg: HIR) is een fiscale faciliteit waarmee belastingheffing over boekwinst bij verkoop van bedrijfsmiddelen naar de toekomst kan worden doorgeschoven. Aan fiscale faciliteiten zijn altijd voorwaarden verbonden. Zo ook bij de HIR. Hierdoor kon de HIR slechts bij uitzondering worden toegepast bij staking van een onderneming. Sinds 1 januari 2008 is de toepassing van de HIR verruimd, waardoor deze voortaan bij alle gevallen van staking van een onderneming kan worden toegepast.

Hoe werkt de HIR? Als een ondernemer een bedrijfsmiddel verkoopt en hij of zij behaalt bij die verkoop boekwinst, dan is deze boekwinst belast. Wanneer de ondernemer een voornemen heeft om te herinvesteren, dan kan die boekwinst aan een herinvesteringsreserve worden toegevoegd. Bij de herinvestering hoeft het niet om een zelfde soort bedrijfsmiddel te gaan. Zo mag de boekwinst op een verkochte auto worden gereserveerd voor de aanschaf van een machine. Bij boekwinsten en herinvesteringsreserves betreffende bedrijfsmiddelen waarop niet (bijvoorbeeld grond) of in meer dan tien jaar (o.a. gebouwen) wordt afgeschreven, geldt overigens wel dat er sprake moet zijn van herinvesteren in gelijksoortige bedrijfsmiddelen.

Geen afstel, maar uitstel

Als de herinvestering plaatsvindt, dan kan de boekwinst in mindering worden gebracht op de aanschafwaarde van de nieuwe investering. Hierdoor wordt de boekwinst niet belast. De afschrijvingsbasis van het nieuwe bedrijfsmiddel wordt hierdoor uiteraard wel lager met als gevolg dat er in de komende jaren minder afgeschreven kan worden en op die manier de belastingheffing over de boekwinst als het ware wordt uitgesmeerd naar de toekomst. De toepassing van de HIR is dan ook geen afstel, maar uitstel van belastingheffing.

Eén van de voorwaarden om een HIR te kunnen toepassen, is dat de ondernemer een voornemen tot herinvesteren moet hebben. Bij staking van een onderneming is er geen sprake (meer) van herinvestering binnen de bestaande onderneming en in zoverre dus ook niet van een herinvesteringsvoornemen. Met andere woorden: voor boekwinsten die bij staking van

een onderneming behaald werden, kon geen HIR worden gevormd. Ook niet als de ondernemer van plan was om met de verkoopopbrengst van zijn 'oude' onderneming een andere onderneming te beginnen. Zelfs in het geval een onderneming gestaakt moest worden door overheidsingrijpen, zoals bij onteigening, kon er geen HIR worden gevormd. Dit vond men in Den Haag toch iets te gortig: aan de ene kant wordt een ondernemer door de overheid verplicht om zijn onderneming te sta-

ken, terwijl hij aan de andere kant niet de mogelijkheid heeft om een HIR te vormen. Hierop heeft men de voorschriften aangepast en werd het toegestaan om toch een HIR te vormen voor de boekwinst die behaald werd bij staking ten gevolge van overheidsingrijpen. Voorwaarde was wel dat de aldus behaalde boekwinst binnen 12 maanden na staking moest worden geherinvesteerd in een (andere) onderneming.

Meer mogelijkheden

Per 1 januari 2008 is de mogelijkheid om een HIR te vormen in geval van staking aanzienlijk uitgebreid. Voortaan kan in alle gevallen van staking voor de daarbij behaalde boekwinst een HIR worden gevormd. Er hoeft dus geen sprake meer te zijn van staking als gevolg van overheidsingrijpen. Uiteraard zijn de gebruikelijke voorwaarden voor het vormen van een HIR ook in deze situatie van toepassing. Zo moet de stakende ondernemer wel een herinvesteringsvoornemen hebben. Zonder voornemen tot herinvesteren kan er immers geen HIR worden gevormd. De ondernemer hoeft niet een zelfde

soort onderneming als de gestaakte onderneming te gaan beginnen. Ook mag de nieuwe onderneming in een andere plaats worden opgezet. Wel moet er binnen 12 maanden geherinvesteerd zijn. Deze termijn kan onder bijzondere omstandigheden worden verlengd. Hierbij kan gedacht worden aan vertragingen in procedures voor het afgeven van benodigde vergunningen of voor noodzakelijke wijzigingen van bestemmingsplannen.

Deze verruiming van de HIR geldt overigens alleen voor ondernemers in de inkomstenbelasting sfeer, zoals eigenaren van eenmanszaken of firmanten in een vennootschap onder firma. De verruimde toepassing van de HIR geldt niet voor ondernemingen die onderworpen zijn aan de vennootschapsbelasting, zoals ondernemingen die in de vorm van een bv worden gedreven.

Sinds 1 januari 2008 is de mogelijkheid om een HIR te vormen aanzienlijk uitgebreid

Maar daar speelt het probleem ook niet of nauwelijks.

Door deze uitbreiding van de HIR wordt het voor stakende ondernemers veel gemakkelijker om een nieuwe onderneming op te zetten. Zij hoeven niet eerst langs de poort van de fiscus om een deel van de verkoopopbrengst van de oude onderneming af te staan aan de schatkist. Hierdoor houden zij netto meer geld over van de verkoop van de oude onderneming en is er meer geld beschikbaar voor het opstarten van een nieuwe onderneming.

Drs. Henk Dollekamp FB,
de Jong & Laan Accountants
Belastingadviseurs